

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ॥

രാജാജ്ഞയാ ശ്രീരാമമാനേതും സുമന്ത്രസ്യ തദ്ഭവനേ ഗമനം

തേ തു താം രജനീമുഷ്യ
ബ്രാഹ്മണാ വേദപാരഗാഃ |
ഉപതസ്തമുരുപസ്ഥാനം
സഹ രാജപുരോഹിതാഃ || 2.15.1 ||

അമാത്യാ ബലമുഖ്യാശ്ച
മുഖ്യാ യേ നിഗമസ്യ ച |
രാഘവസ്യാഭിഷേകാർഥേ
പ്രിയമാണാഃ സുസംഗതാഃ || 2.15.2 ||

ഉദിതേ വിമലേ സൂര്യേ
പുഷ്യേ ചാഭ്യാഗത്യേഹനി |
ലഗ്നേ കർക്കടകേ പ്രാപ്തേ
ജൻമ രാമസ്യ ച സ്ഥിതേ || 2.15.3 ||

അഭിഷേകായ രാമസ്യ
ദ്വിജേന്ദ്രൈരുപകൽപിതം |
കാഞ്ചനാ ജലകുംഭാശ്ച
ഭദ്രപീഠം സ്വലങ്കൃതം || 2.15.4 ||

രഥശ്ച സമൃഗാസ്തീർണോ
 ഭാസ്വതാ വ്യാഘ്രഘർമ്മണാ |
 ഗംഗായമുനയോഃ പുൺയാത്
 സംഗമാദാഹൃതം ജലം || 2.15.5 ||

യാശ്ചാൻയാഃ സരിതഃ പുൺയാ
 ഹ്രദാഃ കൂപാഃ സരാംസി ച |
 പ്രാഗ്യാഹാശ്ചോർധ്വവാഹാശ്ച
 തിര്യഗ്യാഹാശ്ച ക്ഷീരിണഃ || 2.15.6 ||

താഭ്യശ്ചൈവാഹൃതം തോയം
 സമുദ്രഭൃശ്ച സർവശഃ |
 ക്ഷൗദ്രം ദധി ഘൃതം ലാജാ
 ദർഭാഃ സുമനസഃ പയഃ || 2.15.7 ||

അഷ്ടൗ ച കൻയാ രൂചിരാ
 മത്തശ്ച വരവാരണഃ |
 സജലാഃ ക്ഷീരിഭിശ്ചരണാ
 ഘടാഃ കാഞ്ചനരാജതാഃ || 2.15.8 ||

പദ്മോത്പലയുതാ ഭാന്തി
 പൂർണാഃ പരമവാരിണാ |
 ചന്ദ്രാംശുവികചപ്രഖ്യം
 പാണ്ഡുരം രത്നഭൂഷിതം || 2.15.9 ||

സജ്ജം തിഷ്ഠതി രാമസ്യ
 വാലവൃജനമുത്തമം |
 ചന്ദ്രമണ്ഡലസങ്കാശ -
 മാതപത്രം ച പാണ്ഡുരം || 2.15.10 ||

സജ്ജം ദൃഢീകരം ശ്രീമ -
 ദഭിഷേകപുരസ്സരം |
 പാണ്ഡുരശ്വ വൃഷഃ സജ്ജഃ
 പാണ്ഡുരാശ്വശ്ച സംസ്ഥിതഃ || 2.15.11 ||

വാദിത്രാണി ച സർവാണി
 വന്ദിനശ്ച തഥാപരേ |
 ഇക്ഷ്വാകുണാം യഥാ രാജ്യേ
 സംഭ്രിയേതാഭിഷേചനം || 2.15.12 ||

തഥാജാതീയമാദായ
 രാജപുത്രാഭിഷേചനം |
 തേ രാജവചനാത് തത്ര
 സമവേതാ മഹീപതിം || 2.15.13 ||

അപശ്യന്തോബ്രുവൻ കോ നു
 രാജേണാ നഃ പ്രതിവേദയേത് |
 ന പശ്യാമശ്ച രാജാന -
 മുദിതശ്ച ദിവാകരഃ || 2.15.14 ||

യൗവരാജ്യാഭിഷേകശ്ച
 സജ്ജാ രാമസ്യ ധീമതഃ |
 ഇതി തേഷു ബ്രുവാണേഷു
 സർവാംസ്താംശ്ച മഹീപതീൻ || 2.15.15 ||

അബ്രവീത് താനിദം വാക്യം
 സുമന്ത്രോ രാജസത്കൃതഃ |
 രാമം രാജേണാ നിയോഗേന
 ത്വരയാ പ്രസ്ഥിതോ ഹൃഹം || 2.15.16 ||

പൂജ്യാ രാജേണാ ഭവന്തശ്ച
 രാമസ്യ തു വിശേഷതഃ |
 അയം പുഷ്പാമി വചനാത്
 സുഖമായുഷ്മതാമഹം || 2.15.17 ||

രാജന്തഃ സമ്പ്രതിബുദ്ധസ്യ
 ചാനാഗമനകാരണം |
 ഇത്യുക്ത്യാന്തഃപുരദ്വാര -
 മാജഗാമ പുരാണവിത് || 2.15.18 ||

സദാ സകൃതം ച തദ് വേശ്മ
 സുമന്ത്രഃ പ്രവിവേശ ഹ |
 തുഷ്ടാവാസ്യ തദാ വംശം
 പ്രവിശ്യ സ വിശാമ്പതേഃ || 2.15.19 ||

ശയനീയം നരേന്ദ്രസ്യ
 തദാസാദ്യ വൃതിഷ്ഠത |
 സോത്യാസാദ്യ തു തദ് വേശ്മ
 തിരസ്കരണിമന്തരാ || 2.15.20 ||

ആശീർഭിർഗുണയുക്താഭി -
 രഭിതുഷ്ടാവ രാഘവം |
 സോമസൂർയൗ ച കാകുത്സ്ഥ
 ശിവവൈശ്രവണാവപി || 2.15.21 ||

വരുണശ്ചാഗ്നിരിന്ദ്രശ്ച
 വിജയം പ്രദിശന്തു തേ |
 ഗതാ ഭഗവതീ രാത്രി -
 രഹഃ ശിവമുപസ്ഥിതം || 2.15.22 ||

ബുദ്ധ്യസ്വ രാജശാർദൂല
 കുരു കാർയമനന്തരം |
 ബ്രാഹ്മണാ ബലമുഖ്യാശ്ച
 നൈഗമാശ്ചാഗതാസ്ത്രിഹ || 2.15.23 ||

ദർശനം തേഭികാങ്ഷന്തേ
 പ്രതിബുദ്ധ്യസ്വ രാഘവ |
 സ്തുതവന്തം തം തദാ സൂതം
 സുമന്ത്രം മന്ത്രകോവിദം || 2.15.24 ||

പ്രതിബുദ്ധ്യ തതോ രാജാ
 ഇദം വചനമബ്രവീത് |
 രാമമാനയ സൂതേതി
 യദസ്യഭിഹിതോ മയാ || 2.15.25 ||

കിമിദം കാരണം യേന
 മമാജ്ഞാ പ്രതിവാഹ്യതേ |
 ന ചൈവ സമ്പ്രസുപ്തോഽഹ -
 മാനയേഹാശു രാഘവം || 2.15.26 ||

ഇതി രാജാ ദശരഥഃ
 സൂതം തത്രാൻവശാത് പുനഃ |
 സ രാജവചനം ശ്രുത്വാ
 ശിരസാ പ്രതിപൂജ്യ തം || 2.15.27 ||

നിർജഗാമ നൃപാവാസാ -
 ന്മന്യമാനഃ പ്രിയം മഹത് |
 പ്രപന്നോ രാജമാർഗം ച
 പതാകാധ്വജശോഭിതം || 2.15.28 ||

ഹൃഷ്ടഃ പ്രമുദിതഃ സുതോ
 ജഗാമാശു വിലോകയൻ |
 സ സുതസ്തത്ര ശുശ്രാവ
 രാമാധികരണാഃ കഥാഃ || 2.15.29 ||

അഭിഷേചനസംയുക്താഃ
 സർവലോകസ്യ ഹൃഷ്ടവത് |
 തതോ ദദർശ രൂപിരം
 കൈലാസസദ്യശപ്രഭം || 2.15.30 ||

രാമവേഷ്മ സുമന്ത്രസ്തു
 ശക്രവേഷ്മസമപ്രഭം |
 മഹാകപാടപിഹിതം
 വിതർദിശതശോഭിതം || 2.15.31 ||

കാഞ്ചനപ്രതിമൈകാഗ്രം
 മണിവിദ്രുമതോരണം |
 ശാരദാഭ്രഘനപ്രഖ്യം
 ദീപ്തം മേരുഗുഹാസമം || 2.15.32 ||

മണിഭിർവരമാൽയാനാം
 സുമഹദ്ഭിരലങ്കൃതം |
 മുക്താമണിഭിരാകീർണം
 ചന്ദനാഗുരുഭൂഷിതം || 2.15.33 ||

ഗന്ധാൻ മനോജ്ഞാൻ വിസൃജദ്
 ദാർദുരം ശിഖരം യഥാ |
 സാരസൈശ്വ മയൂരൈശ്വ
 വിനദദ്ഭിർവിരാജിതം || 2.15.34 ||

സുകൃതേഹാമൃഗാകീർണ -

മുതകീർണം ഭക്തിഭിസ്തഥാ |

മനശ്ചക്ഷുശ്ച ഭൂതാനാ -

മാദദത് തിഗ്മതേജസാ || 2.15.35 ||

ചന്ദ്രഭാസ്കരസങ്കാശം

കുബേരഭവനോപമം |

മഹേന്ദ്രധാമപ്രതിമം

നാനാപക്ഷിസമാകുലം || 2.15.36 ||

മേരുശൃംഗസമം സുതോ

രാമവേഷ്മ ദദർശ ഹ |

ഉപസ്ഥിതൈഃ സമാകീർണം

ജനൈരഞ്ജലികാരിഭിഃ || 2.15.37 ||

ഉപാദായ സമാക്രാന്തൈ -

സ്തദാ ജാനപദൈർജനൈഃ |

രാമാഭിഷേകസുമുഖൈ -

രുന്മുഖൈഃ സമലങ്കൃതം || 2.15.38 ||

മഹാമേഘസമപ്രഖ്യ -

മുദഗ്രം സുവിരാജിതം |

നാനാരത്നസമാകീർണം

കുബ്ജകൈരപി ചാവൃതം || 2.15.39 ||

സ വാജിയുക്തേന രഥേന സാരഥിഃ

സമാകുലം രാജകുലം വിരാജയൻ |

വരൂഥിനാ രാജഗൃഹാഭിപാതിനാ

പുരന്ധ്ര സർവന്ധ്ര മനാംസി ഹർഷയൻ || 2.15.40 ||

തതഃ സമാസാദൃ മഹാധനം മഹത്
 പ്രഹൃഷ്ടരോമാ സ ബഭൂവ സാരഥിഃ |
 മൃഗൈർമയൂരൈശ്ച സമാകുലോൽബണം
 ഗൃഹം വരാർഹസ്യ ശചീപതേരിവ || 2.15.41 ||

സ തത്ര കൈലാസനിഭാഃ സ്വലങ്കൃതാഃ
 പ്രവിശ്യ കക്ഷ്യാസ്ത്രിദശാലയോപമാഃ |
 പ്രിയാൻ വരാൻ രാമമതേ സ്ഥിതാൻ ബഹൂൻ
 വ്യപോഹ്യ ശുദ്ധാന്തമുപസ്ഥിതൗ രഥീ || 2.15.42 ||

സ തത്ര ശുശ്രാവ ച ഹർഷയുക്താ
 രാമാഭിഷേകാർഥകൃതാം ജനാനാം |
 നരേന്ദ്രസുനോരഭിമംഗലാർഥാഃ
 സർവസ്യ ലോകസ്യ ഗിരഃ പ്രഹൃഷ്ടാഃ || 2.15.43 ||

മഹേന്ദ്രസദ്മപ്രതിമം ച വേശ്മ
 രാമസ്യ രമ്യം മൃഗപക്ഷിജുഷ്ടം |
 ദദർശ മേരോരിവ ശൃംഗമുച്ഛം
 വിഭ്രാജമാനം പ്രഭയാ സുമന്ത്രഃ || 2.15.44 ||

ഉപസ്ഥിതൈരഞ്ജലികാരിഭിശ്ച
 സോപായനൈർജാനപദൈർജനൈശ്ച |
 കോട്ടാ പരാർധൈശ്ച വിമുക്തയാനൈഃ
 സമാകുലം ദ്വാരപദം ദദർശ || 2.15.45 ||

തതോ മഹാമോഘമഹീധരാഭം
 പ്രഭിന്നമത്യങ്കുശമത്യസഹ്യം |
 രാമോപവാഹ്യം രുചിരം ദദർശ
 ശത്രുഞ്ജയം നാഗമുദഗ്രകായം || 2.15.46 ||

സ്വലങ്കൃതാൻ സാശ്വരമാൻ സകുഞ്ജരാ -
 നമാത്യമുഖ്യാംശ്ച ദദർശ വൽലഭാൻ |
 വ്യപോഹ്യ സൂതഃ സഹിതാൻ സമന്തതഃ
 സമൃദ്ധമന്തഃപുരമാവിവേശ ഹ || 2.15.47 ||

തതോദ്ദ്രികൂടാചലമേഘസന്നിഭം
 മഹാവിമാനോപമവേശ്മസംയുതം |
 അവാർയമാണഃ പ്രവിവേശ സാരഥിഃ
 പ്രഭുതരന്തം മകരോ യമാർണവം || 2.15.48 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ പഞ്ചദശഃ സർഗഃ ||